

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, metodologik, innovatsion fan va ta'limga oid ilmiy jurnal

№2-3/2023

Litsenziya raqami: №095310

TAHRIR HAY'ATI:

Qirg'izboyev Abdug'affor Karimjonovich	tarix fanlari doktori, professor	Bosh muharrir
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna	pedagogika fanlari doktori(DSc), professor	Bosh muharrir o'rinbosari
Hamdamova Maxzuna Tursunovna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	Bosh muharrir o'rinbosari
Jamoldinova Odinaxon Rasulovna	pedagogika fanlari doktori, professor	A'zo
Djamilova Nargiza Nuriddinovna	pedagogika fanlari doktori (DSc), professor	A'zo
Babayeva Dono Razzakovna	pedagogika fanlari nomzodi, professor	A'zo
Sadikova Shoista Akbarovna	pedagogika fanlari nomzodi, professor	A'zo
Jumanova Fotima Uralovna	pedagogika fanlari nomzodi, dotsent	A'zo
Shirbachevyeva Gulchexra Shakirovna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Mirzayeva Farog'at Odiljonovna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Bafayev Muxiddin Muxammadovich	psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Ne'matov Shuhrat Ergashovich	pedagogika fanlari nomzodi	A'zo
Ochilov Sevin Rajaboyevich	Qashqadaryo viloyat Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi Pedagoglarning bilimi hamda ko'nikmalarini baholash sho'basi metodisti	A'zo
Yuldasheva Dilnoza Bekmuradovna	Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Nurkeldiyeva Dilbar Axmedovna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)	A'zo
Radjapova Zuxra Tirkashevna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo
Gaynazarova Gulbahor Abdullayevna	pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent	A'zo

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti,

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti

MUNDARIJA

Kelajak – biz tayyorlagan tarbiyachilarlar qo'lida (tarbiya tamoyillari)	5
Hamdamova Mahzuna Tursunovna	
Xorijiy tillarni o'qitishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash usullari.....	9
Xudoyberdiyeva Zumrat Xudayberdiyevna	
Исследовательская деятельность дошкольников и проведение опытов	13
Садикова Д. Х., Будаева О. Р.	
Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni aqliy, axloqiy, estetik rivojlanishida qo'g'irchoq teatrini tashkil etishning ahamiyati.....	16
Nurmatova Iroda Toxtasinovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ertaklarning ahamiyati	19
Choriyeva Durdona Anvarovna, Ahmadova Sabohat Olimjon qizi	
Организация STEAM – лаборатории в дошкольных образовательных организациях.....	23
Намазбаева Лола Закировна, Латипова Луиза Салохидиновна	
Bo'lajak tarbiyachilarni tadqiqotchilik faoliyatiga tayyorlash metodikasining mazmuni.....	27
Namazbayeva Lola Zakirovna, Shermaxmatova Saodat Shovkat qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda kommunikativ boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish.....	33
Sharofiddinova Madinabonu	
Kredit-modul tizimida talabalarining mustaqil ta'limini tashkil etish mexanizmini takomillashtirish	36
Mamatkulova Kimyoxon Abduljalilovna, Qodirova Nazokat Husniddin qizi	
Modern and High-Quality Methods in Schools.....	40
Niyazmetova Zukhrajon Sobirovna	
Особенности психолого-педагогической подготовки профессиональных спортсменов (каратеистов) ...	44
Дурдона Туракулова	
Теоретические аспекты формирования социальной адаптации подростков из неполных семей	48
Умарова Малика Хисабидиновна, Туймуродова Зухра Рустамовна	
Talaba qizlarning ijtimoiy faolligini oshirishda ta'lim texnologiyalardan foydalanish.....	52
Sotiboldiyeva Shaxrizoda Shuxratbek qizi	
Jadidchilik harakatining vujudga kelishi	55
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna	
Ta'lim sifatini oshirishga oid ayrim mulohazalar.....	59
Voxidova Norposhshaxon Xabibullayevna, Obidxonova Robiya Abdushukur qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda ijodkorlik faoliyatini shakllantirish va rivojlantirish yo'llari.....	62
Adizova Gulzoda Mehriddinova, Yaxshilikova Hilola Ulig'bek qizi	
The Psychological Role of the Scientific Heritage Left by our Ancestors in the Formation of Moral and Educational Consciousness of the Youth	65
Ruziboyev Temur Bakhodirovich, Teshayev Sobit Sadikovich	
Boshlang'ich maktablarda o'quvchi va o'qituvchi munosabatlarida ikki tomonlama yondashuv	67
Xayitova Zilola Maxmudjonovna	
Hayot sifatini oshirish – davr talabi.....	70
Abdullayeva Ranajon Matyoqubovna	
Klasterli yondoshuv asosida maktabgacha ta'lim va pedagogika kollejlari integratsiyasini rivojlantirish	73
Rizayeva Gulnora Botirovna	
О специфике изучения проблемы адаптации студентов в высшем учебном заведении	80
Тиллашайхова Хосият Азаматовна	
Kasbiy kompetentlikning bugungi kun pedagogi imijida ahamiyati	84
Jo'rayeva Sohibjamol Norqobilovna	

O'smirlik davrida axloqiy o'zini o'zi anglashning xususiyatlari.....	87
Mamanazarov Uchqun Burxon o'g'li	
Экспериментальное изучение проявления невербального агрессивного поведения в системе “Руководитель - Подчиненный”.....	90
Назирова Лола Васижановна	
Shaxs o'zini o'zi baholashining salbiy va ijobiy jihatlari	94
Raxmonova Nigina Aminjonovna	
Ijtimoiy moslashuv va pedagogik tafakkurning rivojlanishida sifat jihatdan yangi bosqich	97
Ravshanova Nargiza Norboyevna, Avezberdiyeva N., Ne'matullayeva O., Abdullayeva N., Abduraxmonova S.	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pape-mash'e (G'ijimlangan qog'oz) usulida o'yinchoqlar va buyumlar yasash	100
Yaqubova Muhabbat Dilshodbekovna	
Tarbiyachi-pedagogning kompetentlik transformatsiyasi	105
Rasulxo'jayeva M. A., Urinova Z. O'.	
Uyushmagan yoshlarning huquqiy-psixologik muammolari.....	110
Kudratova Lola Ravshanovna	
Копинг-поведение студентов: стратегии преодоления стресса в образовательной среде	113
Аскарлова Гулрух Оринбосаровна	
Ривожланish markazlarida 6-7 yoshli bolalarni mustaqil faoliyatini tashkil etish.....	117
Махмутазимова Юлдуз Рахматовна, Амирова Муниса Юсуф қизи	
Проявление религиозной тематики в произведениях современных писателей Востока: Ф. Светлова “Отверзи мне двери” и Улугбека Хамдама “Бунт и смирение”	122
Чернова Татьяна Алексеевна	
Role of Innovation in Economic Development.....	125
Turdiyeva Nilufar Anvarovna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishda kitob va kitobxonlikning o'rni	128
Xasanova Nilufar Botirboyevna	
Ijtimoiy hamkorlik asosida bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish	133
Artikbayeva Aziza Abrorovna	
O'smirlar agressiyasining shaxslilik determinantlari	136
To'laganova Ziyoda	
Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilarini mustaqil fikrlashga o'rgatishda nutq o'stirish metodikasidan foydalanish, metodik tavsiyalar berishni takomillashtirish	141
Musulmonova Shaxnoza To'lqinovna	
Zahiriddin Muhammad Bobur haqida ertak	144
Rizayeva Xusniya Ubayevna	
Mehrjon bayrami.....	148
Uralova Momogul Karimberdinovna	
Bo'lajak tarbiyachilarni ta'lim-tarbiyaviy jarayonlarga kasbiy tayyorlash.....	151
Sadikova Shoista Akbarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning bilingual rivojlanish.....	154
Sadikova Shoista Akbarovna, Tadjiyeva Muhabbat Xaydarovna, Nasreddinova Husnorabonu Jamoliddin qizi	
Влияние игровой деятельности в процесс изучения английского языка в доо.....	157
Эргашева Камола Алишеровна	
Modeling Methods in the Process of Forming Mathematical and Logical Concepts in Preschool Children	161
Gaukhar Djanpeisova Erkinona, Mamatqulova Nilufar	

MEHRJON BAYRAMI

Uralova Momogul Karimberdinovna
tarbiyachi

Annotatsiya: Maqolada maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni ma'naviy-ma'rifiy rivojlanishida ta'lim-tarbiya jarayonlari, mashg'ulotlarning o'rni va ahamiyati xususida ma'lumotlar berilgan. Ushbu maqola bolalar bog'chasida Hosil bayramini o'tkazishning ahamiyati va amalga oshirilishini o'rganib, uning yosh bolalarda jamiyat, madaniy ong va minnatdorchiilik tuyg'usini tarbiyalashdagi rolini ta'kidlaydi. Hosil bayrami bolalarni tabiat bilan bog'lanishga, qishloq xo'jaligi siklini tushunishga va o'rim-yig'im mavsumining mo'l-ko'lligini qadrlashga undaydigan amaliy o'rganish uchun noyob imkoniyat bo'lib xizmat qiladi.

Ta'lim faoliyati, ijodiy ifoda va hamkorlikdagi sa'y-harakatlarning uyg'unligi orqali "Hosil bayrami" bolalar bog'chasi bolalari uchun yaxlit ta'lim tajribasini rivojlantirish, tabiatni, jamiyatni va xayr-ehson ruhini umrbod qadrlash uchun asos yaratishga qaratilgan.

Kalit so'zlar: "Hosil bayrami", kuz fasli, tassurotlar va suhbatlar o'tkazish, fasllar.

Abstract: The article provides information on the role and importance of educational processes, training in the spiritual and educational development of children of preschool age. This article explores the significance and implementation of the Thanksgiving holiday in kindergarten, highlighting its role in fostering community, cultural awareness, and gratitude in young children. Harvest Festival is a unique opportunity for hands-on learning that encourages children to connect with nature, understand the agricultural cycle, and appreciate the bounty of the harvest season.

Through a combination of educational activities, creative expression, and collaborative efforts, "Hasil Bayram" kindergarten aims to develop a holistic educational experience for children, and create a foundation for lifelong appreciation of nature, community, and the spirit of charity.

Key words: "Harvest", autumn, pictures and conversations, seasons.

Аннотация: В статье представлена информация о роли и значении воспитательных процессов, обучения в духовно-образовательном развитии детей дошкольного возраста. В этой статье исследуется значение и проведение праздника Благодарения в детском саду, подчеркивая его роль в развитии сообщества, культурной осведомленности и благодарности у маленьких детей. Фестиваль урожая – это уникальная возможность для практического обучения, которая побуждает детей соединиться с природой, понять сельскохозяйственный цикл и оценить щедрость сезона сбора урожая.

Благодаря сочетанию образовательной деятельности, творческого самовыражения и совместных усилий детский сад "Хасил Байрам" стремится развивать целостный образовательный опыт для детей и создать основу для пожизненного понимания природы, общества и духа благотворительности.

Ключевые слова: «Урожай», осень, картинки и разговоры, времена года.

KIRISH

Bolalar bog'chasida o'tkaziladigan "Hosil bayrami" mo'l-ko'l hosildan tashqari, jonli va boyituvchi bayram bo'lib xizmat qiladi. Bu yosh aql-idrok tabiat mo'jizalariga chuqur kirib borayotgan, jamiyatning o'sish, barqarorlik va o'zaro bog'liqlik nozik jihatlarini o'rganadigan davr. Ushbu bayram shunchaki yig'ilish emas, balki kichik o'quvchilarimizga minnatdorchiilik, hamkorlik va madaniy tushunish qadriyatlarini singdirishga qaratilgan keng qamrovli ta'lim tajribasidir.

Ushbu sayohatga chiqayotib, biz "Hosil bayrami" ning mohiyatiga chuqurroq kirib, uning qishloq xo'jaligi an'analaridagi ildizlari va bog'cha bolalarimiz ongida qiziqish va hayrat uyg'otish imkoniyatlarini tushunamiz. Yoshga mos keladigan turli tadbirlar orqali festival bolalarning tabiiy dunyo bilan faol ishtirok etishi, atrof-muhitga nisbatan mas'uliyat hissini tarbiyalashi va dasturxonidagi taomlarni qadrlashi mumkin bo'lgan dinamik ta'lim muhitini yaratishga qaratilgan.

O'rim-yig'im festivalining turli elementlarini o'rganishda bizga qo'shiling, urug' ekishdan tortib to savob yig'ishtiring va ushbu bayram qanday qilib xalqimiz qalbida hamjamiyat tuyg'usini, madaniy ongni va o'rganishga bo'lgan muhabbatni kuchaytirish katalizatoriga aylanganiga guvoh bo'ling. eng yosh o'quvchilar.

ASOSIY QISM

23-sentabr – Mehrjon bayrami (kuz bayrami). Bu bayramlar Xorazmda - “Chiri-ruj”, So‘g‘d - Samarqandda “Nim-sarda” kabi nomlarda yuritiladi. U kuzgi kun va tun tengligini, hosil yig‘ish yakunini, qishga tayyorgarlik ko‘rish kabi hodisalarni aks ettiruvchi bayram. Tarixda 10-15 asr mobaynida Navro‘zdan so‘nggi ikkinchi katta bayram hisoblangan, yil yarmi vazifasini ham o‘tagan. O‘rta asrlarda turli bayramlarga bo‘linib ketgan. Hozirgi kunda kuz bayrami, kuzgi kun va tun tengligi, an‘anaviy (eski) “yil yarmi” mehr-shafqat tadbirlari sifatida tabiiy saylgohlarda, madaniy bog‘, o‘yingohlarda, maydonlarda turli ko‘rgazmalar, ko‘rik-tomoshalar, musobaqalar kabi shakllardan foydalanib o‘tkazilmoqda. Bu bayram- barcha qishloq xo‘jalik xodimlarining – bog‘bonu sabzavotkor, g‘allakoru paxtakor, sohibkoru pillakorlarning yil davomida erishgan g‘alabalarini, mehnat mavsumining yakunlanishini tantana qiladigan yirik anjuman hisoblanadi. Avvaliga bog‘bonu-sabzavotkorlar, yetishtirgan mahsulotlarning ko‘rigi sifatida, so‘ngra ularni g‘oyaviy-badiiy elementlar va badiiy dasturlar bilan boyitilishi natijasida o‘ziga xos yangi mehnat va tabiat bayramlari vujudga kela boshladi. Sabzavotkor va bog‘bonlarning o‘ziga xos hosil bayrami vazifasini ham bajaradigan bayramlar odatda avgust oyining oxiri va ko‘proq sentabr oyining boshlarida, tabiatning eng go‘zal bo‘lgan vaqti baxmal mavsumida mevalar, sabzavotlar va boshqa qishloq xo‘jalik mahsulotlarini yig‘ib-terib olish tugallanayotgan bir paytda uyushtiriladi. Respublikamizda mazkur bayramlarni o‘tkazish borasida o‘ziga xos tizim vujudga kelmoqda. Ular avvaliga ko‘pgina yirik tuman markazlarida tashkil qilinib, unda tumandagi barcha jamoa xo‘jaliklari o‘zlarining yetishtirgan mahsulotlari bilan qatnashadi. So‘ngra shu tartibda viloyat markazlarida, barcha tumanlarda olingan hosillarning eng yaxshi natijalari sayllari boshlanadi. Kechki payt tuman madaniyat uyida pilla yetishtirish bo‘yicha majburiyatlarni bajargan ilg‘orlarni taqdirlashga bag‘ishlangan tantanali kecha va konsert uyushtiriladi.

TADQIQOT METADOLOGIYASI

23-sentabr Yaponiya va Meksikada kuzgi tengkunlik bayrami kuni

Kuzgi tengkunlik kuni – bu kuzning astronomik hisobdan boshlangan kuni hisoblanadi. Quyoshning shimoliy yarimshardan janubiy yarimsharga o‘tish nuqtasi bahoriy hamda kuzgi tengkunlikka mos tushadi. “Tengkunlik so‘zi yerning barcha nuqtasida kun va tun davomiyligi ushbu kunda bir xil bo‘lishini anglatadi. Yaponiyada “Kuzgi tengkunlik” rasmiy bayram hisoblanib, 1878-yildan boshlab nishonlanadi. Bu kunda yaponlar qadimiy buddaviylar xigon bayramining rasm-rusumlarini amalga oshirishadi. Ajdodlarini ziyorat qilib, kerakli marosimlarni o‘tkazishadi. Meksikada esa kuzgi tengkunlik kunida qadimiy Chichen-Itsa shahridagi mashhur Kukulokan piramidasi ziyorat qilishga harakat qilishadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mehrjon – kuzgi teng kunlikda kuz bayrami sifatida o'tkazilgan bayram. Miloddan avvalgi 1 ming yillik boshida bunday kuzgi bayramlar turli joylarda, mas, Eronda va boshqa joylarda Mehrjon ko'hna Xorazmda – Chiriruj, Sug'-dda esa Nimsarda nomi bilan mashhur bo'lgan. O'rta yerlarda Mehrjon (M.) muhim bayramlardan biri sifatida nishonlanib kelingan. Ba'zi mamlakatlarda Mehrjon davlatning rasmiy bayrami sifatida o'tkazilgan. Shu maqsadda davlat xazinasidan mablag' ajratilgan, sovg'alar tarqatilgan, yurtga osh berilgan, sayillar, musobaqalar, tomoshalar uyushtirilgan. Mehrjon – qadimgi Dehqonchilik madaniyati bilan bog'liq bayramdir. Musulmon ulamolari bu bayramni zardushtiylikka daxldor udumlar deb, o'tkazilishiga qarshilik ko'rsatishgan. Shu boisdan bo'lsa kerak, Mehrjon bayramini nishonlash asta-sekin to'xtagan. 20-asrning 90-yillardan M. dastlab Tojikistonda, so'ng O'zbekistonda qayta nishonlana boshlangan.

XULOSA

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, bolalar bog'chasida o'tkaziladigan Hosil bayrami yosh ongni shakllantirishda tajribaviy o'rganishning kuchidan dalolat beradi. Tabiatning mo'l-ko'lligini nishonlash orqali ushbu festival nafaqat qishloq xo'jaligi va o'zgaruvchan fasllar haqida qimmatli saboqlar beradi, balki jamiyat, minnatdorchilik va madaniy xilma-xillikni chuqurroq tushunishni rivojlantiradi.

Festivalni to'ldirgan ko'p sonli tadbirlar haqida fikr yuritar ekanmiz – urug' ekish va ularning o'sishini kuza-tishdan tortib, jonli ko'rgazmalar yaratishda birgalikdagi sa'y-harakatlargacha – Hosil bayrami yaxlit ta'lim tajribasi bo'lib xizmat qilayotgani ayon bo'ladi. Kulgi, tajriba almashish va amaliy mashg'ulotlar ushbu yosh o'quvchilarning qalbida saqlanib qoladigan boy xotiralar to'plamiga hissa qo'shadi. Bolajonlar bu bayramdan o'zlariga bir qancha ta'surotlar olishadilar. Hosil bayrami bizning ota-bobomizdan qolgan meros bayramligini his qilishadilar .

Foydalanilgan manbalar:

1. uz.m.wikipedia.org.
2. Geografiya.uz.
3. <https://>
4. <https://uzm.wikipedia.org>
5. <https://uz>.
6. Zhanija.com>task
7. <https://gilxan>

Muharrir: Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 2-3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.06.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan №C-5669245
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
ilmiy maqola, reklama materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Тел.: 93 718 40 07

**Manzilimiz: Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**